

1. וגזל, אפילו גזל פחות משה פרוטה. כדלהלן [נד' א'].

2. ואבר מן החי. כדלהלן.

ב-11 רבי הנניח בן גמליאל אומר: אף על הרם מן החי.

רבי חידקא אומר: אף על הסירוס⁽⁵⁹⁾.

רבי שמעון אומר: אף על הכישוף.

רבי יוסי אומר: לא רק כישוף אסור להם, אלא כל האמור בפרשת כישוף בן נח מוזהר עליו, כגון, [דברים יח' י' – יב']: "לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש, קוסם קסמים, מעונן ומנחש ומכשף, וחובר חבר, ושואל אוב וידעוני, ודורש אל המתים" וגו',

שהרי על כל המעשים הללו נאמר [שם]: "ובגלל התועבות האלה ה' אלהיך מוריש אותם מפניך". נמצא שנענשו עמי כנען על כל אלו.

ומכך שנענשו מוכח, שהוזהרו עליהן, שהרי לא ענש הכתוב אלא אם כן הזהיר.

רבי אלעזר אומר: אף על הכלאים.

אך לא כל כלאים נאסרו להם. אלא, מותרין בני נח ללבוש כלאים, ולזרוע כלאים, ואין

אסורין אלא בהרבעת בהמה ובהרכבת האילן.

מבאר הגמרא: מנהני מילי? היכן נצטוו בני נח על המצות הללו?

אמר רבי יוחנן: דאמר קרא [בראשית ב' טז'] "ויצו ה' אלהים על האדם לאמר, מכל עץ הגן אכול תאכל".

דרשינן: "ויצו", אלו הדינין.

וכן הוא אומר [בראשית יח' יט'], "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט" וגו'.

נמצא, שלשון "צו" מתיחס לעשית משפט⁽⁶⁰⁾.

"ה" זו "ברכת" השם.

וכן הוא אומר, [ויקרא כד' טז'] "ונקב שם ה' מות יומת".

"אלהים", זו עבודת כוכבים. כלומר, דרשינן "ויצו ה' אלהים", את אלהות ציוה עליו, שלא ימירנו באחר.

וכן הוא אומר, [שמות כ' ג']: "לא יהיה לך אלהים אחרים"⁽⁶¹⁾.

נח נצטוו על עשיית צדקה?

המהרש"א כתב, שדברי הגמרא כאן כדעת האומר שמצות קום ועשה לא קא חשיב. (עיין להלן נח' ב').

ועין עוד במצפה איתן.

61. העולת תמיד (אורח חיים סי' קנ"ו) כתב: "כשיאמין שיש ח"ו שנים שויים בגדולתם, ואין לאחד יתרון על השני, זוהי עבודה זרה גמורה,

59. לדעת הרמב"ם, ועוד הרבה ראשונים, נחלקו התנאים על רב חידקא. ופסק, שאין העכו"ם נהרג על סירוס.

ומכל מקום כתב, שאסור לומר לבן נח לסרס, וטעמו משום ש"אמירה לנכרי שבות" בכל האיסורים.

60. לכאורה קשה, הרי בפסוק נאמר "לעשות צדקה ומשפט" ואם כן, מדוע לא אמרין שבני

"על האדם", זו שפיכות דמים.

וכן הוא אומר [בראשית ט' ו'], "שופך דם האדם" וגו'.

"לאמר", זו גילוי עריות.

וכן הוא אומר [ירמיהו ג' א'], "לאמר, הן ישלח איש את אשתו והלכה מאתו והיתה לאיש אחר הישוב אליה עוד הלוא חנוף תחנף הארץ ההיא ואת זנית רעים רבים..".

כיון שהפסוק מתחיל בלשון "לאמר" שלא כדרכו, דרשינן, "לאמר" כמו "עשה בה מאמר", דהינו לשון ביאת זנות⁽⁶²⁾.

"מכל עין הגן", משמע, רק מה שהופקר לו, מותר להשתמש בו, ולא גזל.

"אכל תאכל", משמע, רק המיועד לאכילה תאכל, ולא אבר מן החי⁽⁶³⁾, שהרי בהמה בחייה אינה עומדת לאכילה.

עד כאן, מצאנו מקור לשבע המצות שהוזכרו בתחילת הברייתא לעיל. המקור לשאר המצות שהוזכרו בדברי התנאים שם, יובא להלן נט' א'.

כי אתא רבי יצחק, תני איפכא: "ויצו", זו עבודת כוכבים.

"אלהים", זו דינין.

מקשה הגמרא: בשלמא "אלהים" זו דינין, דכתיב [שמות כב' ז']: "ונקרב בעל הבית אל האלהים", "האלהים" הם הדיינים.

אלא "ויצו" זו עבודה זרה, מאי משמע?

רב הסדא ורב יצחק בר אבדימי, אמרו כל אחד תרוץ על קושיא זו:

חד אמר, דכתיב [שמות לב' ח']: "פרו מהר מן הדרך אשר צויתים עשו להם מסכה".

לעובד כוכבים: אלהיך יהיה בעורך, או יצליח מעשיך".

62. על פי מרגליות הים. ועיין חמרא וחיי.

63. יש שהקשו, והלא לאדם הראשון נאסרה כל אכילת בשר, ולא רק אבר מן החי?

התוספות כתבו, שאדם הראשון הוזהר רק שלא להמית בהמה, ולאוכלה, אך בהמה שמתה מאליה הותרה לו. ונאסר באבר מן החי, שאפילו אם נפל מאליה מהבהמה אסור לו לאוכלו.

ועיין עוד בשפתי חכמים (בראשית א' כט'). ובמרגליות הים כתב, אכן עיקר הפסוק בא לאסור אכילת כל בשר, וכשהותר בשר לבני נח, נשאר איסור אבר מן החי במקומו. ועיין עוד חמרא וחיי.

שגם בני נח הוזהרו עליה. אבל אם מאמין שהאחד גדול מהשני, זה נקרא עובד בשיתוף. ובן נח לא הוזהר על זה".

אמנם, רבים מהפוסקים נחלקו עליו. (עיין, מעיל צדקה סי' כב', ובשער אפרים סי' כד').

ועיין בפירושו רבינו בחיי (בראשית א' יח') "הקב"ה נתן הבחירה ביד כל אומה ואומה שיעבדו לכל מי שירצו הן להקב"ה אם לע"ג, וזהו לשון חלק, נתן הרשות בידם. מה שאין כן בישראל שאם ירצו ח"ו לעבוד ע"ג אינן יכולין הוא שאמר הנביא ע"ה בדבר הש"י (יחזקאל כ לג) אם לא ביד חזקה ובורע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם".

ולפי דבריו, הנכרי המאמין שאלקים חלק כח לכוכבים לשלוט אינו נחשב כעובד עבודה זרה. ועיין בשו"ע (י"ד קמז' ה') "מותר לומר

נמצא שלשון "צו" מתיחס לעבודה זרה.
 וחד אמר, דכתיב [הושע ה' יא']: "עשוק
 אפרים [מיד שונאין] רצון משפט [רצון על
 ידי שפטיו של הקב"ה] כי הואיל הלך אחרי
 צו [כי נתרצה ללכת אחר צוי נביאי הבעל]".

מאי בינייהו (64)?

איכא בינייהו, עובד כוכבים ומזלות שעשה
 עבודה זרה, ולא השתחוה לה.

למאן דאמר, הדורש מ"עשו להם מסכה",
 משמע, כבר משעת עשייה מייחב.

ואילו למאן דאמר, הדורש מ"כי הואיל
 הלך", משמע, שאינו חייב עד דאזיל בתרה
 ופלה לה [עד שילך אחריה ויעבוד לה].

אמר רבא: ומו איכא למאן דאמר [וכי יש
 מי שסובר], עובד כוכבים ומזלות שעשה
 עבודה זרה ולא השתחוה לה חייב?

והתניא, באיסור עבודת כוכבים ומזלות
 האמור בכך נח, דברים שבית דין של ישראל
 ממיתין עליהן בן נח מוזהר עליהן, אך
 דברים שאין בית דין של ישראל ממיתין
 עליהן אין בן נח מוזהר עליהן (65).

למעוטי מאי?

לאו למעוטי עובד כוכבים ומזלות שעשה
 עבודה זרה ולא השתחוה לה? שהרי ישראל
 אינו נהרג על עשיית עבודה זרה אם לא
 השתחוה לה.

ואם כן, מה טעמו של המחייב בן נח שעשה
 עבודה זרה ולא השתחוה לה?

אמר רב פפא, לא! לעולם, בן נח שעשה
 עבודה זרה ולא השתחוה לה חייב, ואף על
 פי שישאל אינו נהרג על עבירה זו, דרשין
 מ"ויצו" שכן נח נהרג על זה.

שניתנו לנו בסיני. ....

ורבי יצחק רוח אחרת עמו, ולומד דינין
 מ"אלהים", בגזירה שוה ד"ונקרב בעל הבית"
 וגו', כלומר, סובר שדיני בני נח הן אותן דינים
 שנצטוו ישראל בסיני, ולכן לומד אותן מקרא
 הנאמר בסיני והכל אחד. כן נראה לפרש סוגיא
 זו.

ובערוך לנר, תרץ: בעלמא אין להקשות "מאי
 בינייהו", כיון ש"משמעות דורשין איכא
 ביניהו".

אך כאן, שאחד דרש מן המקרא, והאחר מן
 הנביאים, ולא חש לדרוש מן המקרא, ודאי יש
 נפקותא לדינא ביניהם.

65. לדעת הרמב"ם, (הלכות מלכים, פרק ט'
 הלכה ב'), אף על פי שאינו נהרג עליהם, מכל

64. זה לשון שו"ת הרמ"א (סי' י'): "ויש לנו
 להקשות על בעל התלמוד, למה פריך "מאי
 בינייהו" על משמעות דורשין של רב חסדא ורב
 יצחק בר אבדימי, יותר מעל רבי יוחנן ורבי
 יצחק, דפליגי אי "ויצו" הוא ע"ז או אלהים?

הלא גם הם אין ביניהם רק משמעות דורשין?
 ולכן נראה לומר, שאין צריך לפרש חלוק
 שבין רבי יוחנן ורבי יצחק, כי הוא ברור כשמש
 בצהרים, כי רבי יוחנן הלומד דינין מ"ויצו"
 סובר, שבן נח אינו מצווה רק לשמור המנהג
 המדיני, ולדון בין איש ובין אחיו ובין גרו
 משפט יושר, אבל אינו בדרך דיני ישראל
 שמסרם לנו משה מסיני, רק הוא חק נימוסי.

ולכן לומד דינים מפסוק "ויצו", ולומד
 הגזירה שוה, מדכתיב "כי ידעתיו" וגו', שעדיין
 לא ניתנה התורה ולא היה לאברהם דינין אלו

ומה ששנינו "דברים שבית דין של ישראל ממיתין עליהן בן נח מוזהר עליהן, אין בית דין של ישראל ממיתין עליהן אין בן נח מוזהר עליהן", כונת הברייתא למעוטי גיפוף ונישוק, שאינו חייב עליהם, כשם שישראל אינו נהרג עליהם. (66)

מקשה הגמרא: גיפוף ונישוק דמאי?

אילימא כדרכה, כלומר, שזו דרך עבודתה של עבודה זרה זו, הרי בר קטלא הוא. ואף ישראל נהרג על כך. כמבואר במשנה [לקמן ס' ב'].

אלא, למעוטי חיבק ונישק שלא כדרכה.

לעיל שנינו מצות דינים בין שבע מצות בני נח.

מקשה הגמרא: וכי דינין בני נח איפקוד?

והלא תניא, עשר מצות (67) נצטוו ישראל במרה. שבע שקיבלו עליהן בני נח, והוסיפו עליהן (68) דינין, ושבת (69), וכיבוד אב ואם (70).

דינין דכתיב, [שמות טו' כח]: "שם שם לך חוק ומשפט".

שבת וכיבוד אב ואם דכתיב, [דברים ה' יב,

מקום איסורא איכא. ועיין ערוך לנר.

66. כמבואר במשנה להלן ס' ב', "אבל המגפף והמנשק... עובר בלא תעשה..".

67. התוספות הקשו, הרי נצטוו גם על המילה, ונאסרו בגיד הנשה לחלק מן השיטות בחולין (ק' ב')?

היעב"ץ תרץ על קושיית תוספות, א. גיד הנשה פלוגתא היא, ובפלוגתא לא קא מיירי. ב. מצות מילה אין בה לא תעשה, אלא רק קום ועשה, ולקמן (נח' ב') מוכח שלא החשיב אלא מצות שיש בהם גם לא תעשה.

ובמרגליות הים תרץ, שמצות מילה וגיד הנשה לא חזרו ונשנו בסיני, וקיימא לן שכל מצוה שלא חזרה ונשנית בסיני לישראל נאמרה ולא לבני נח. ובכאן לא החשיב אלא מצות השייכות בבני נח.

68. יש שהקשו, מדוע נאמר "עשר מצות נצטוו ישראל במהרה", הרי רק מה שהוסיפו על מצות בני נח נצטוו?

אמנם, כבר כתב הרמב"ם בפירוש המשניות

(חולין סוף פרק ז') "ושים ליבך על העיקר הגדול הנכלל במשנה הזאת, והוא מה שאמר "מסיני נאסר", לפי שאתה הראית לדעת, שכל מה שאנו מרחיקין או עושים היום, אין אנו עושים אלא במצות הקב"ה על ידי משה רבינו עליו השלום, לא שהקב"ה אמר זה לנביאים לפניו.

כגון זה שאין אנו אוכלים אבר מן החי, אינו מפני שהקב"ה אסרו לנח, אלא לפי שמשא אסר עלינו אבר מן החי במה שצויה בסיני שיתקיים איסור אבר מן החי... הלא תראה, מה שאמרו תרי"ג מצות נאמרו לו למשה מסיני, וכל אלו מכלל מצות".

69. אמנם, עיין ירושלמי (ביצה פרק ב' הלכה א'), שיש הסוברים ששבת ניתנה באלוש, ולא במרה. (ועיין עוד מדרש רבה דברים פרשה ג').

70. המהר"צ חיות הוכיח מכאן שמצות כיבוד אב ואם, היא מצוה אחת לאב ולאם. ולא שתי מצות נפרדות. ולא כדעת הרמב"ן והסמ"ג, (מובא במשנה למלך, דרך מצוותיך סוף ח"א), שהן שתי מצות נפרדות.

קנסות, שנצטוו ישראל במרה, ובני נח לא נצטוו עליהם.

ואבתי קשיא לן: אם כן, מדוע נאמר "הוסיפו דינין", שמשמעו שהוסיפו את כל הדינים, והרי אם נוספו רק דיני קנסות, "והוסיפו בדינין" מיבעי ליה?

אלא אמר רב אחא בר יעקב, לא נצרכה אלא להושיב בית דין בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר⁽⁷³⁾.

כלומר, בני ישראל נצטוו להושיב דינים בכל מדינה ומחוז, ואילו העכו"ם לא נצטוו אלא במקום אחד.

מקשה הגמרא: והא בני נח לא איפקוד?

והתניא, "כשם שנצטוו ישראל להושיב בתי דינין בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר כך נצטוו בני נח להושיב בתי דינין בכל פלך

וטז"ן "שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך יהוה אלהיך", וכן "כבד את אביך ואת אמך כאשר צוך יהוה אלהיך",

ואמר רב יהודה, "כאשר צוך", משמע, שכבר צוה במקום אחר, והיכן? במרה.⁽⁷¹⁾

על כל פנים משמע, שלא נצטוו בני נח על הדינים?

אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוח, לא נצרכה אלא לעדה ועדים והתראה. כלומר, אמנם בני נח נצטוו על הדינים, אך במרה נוסף לבני ישראל חיוב לדון על ידי סנהדרין, ועל פי עדים והתראה. אך עובד כוכבים נדון על פי עד אחד ודיין אחד.

מקשה הגמרא: אי הכי, מאי "והוסיפו עליהן דינין", הרי לא הוסיפו דינים אלא דינים⁽⁷²⁾?

אלא אמר רבא, לא נצרכה אלא לדיני

72. רש"י. וביד רמ"ה הקשה, אם כן, כאשר לקמן הגמרא מתרצת "לא נצרכה אלא להושיב בית דין בכל פלך ופלך", שוב יקשה, שלא הוסיפו דינים אלא דינים?

ולכן מפרש, שקושיית הגמרא היתה, מאי הוסיפו עליהם דינים? כלומר, אדרבה, הרי נגרעו מהם דינים, שבתחילה היו דנים על פי עד אחד, ובלא התראה, וכעת אינם יכולים לדון אלא בעדים והתראה.

73. ז"ל הרמב"ם בהלכות סנהדרין (ב'—ה') "אין אנו חייבין להעמיד בתי דינים בכל פלך ופלך ובכל עיר ועיר, אלא בארץ ישראל בלבד. אבל בחוצה לארץ, אינן חייבין להעמיד בית דין בכל פלך ופלך שנאמר תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטיך:

שאם לא כן, הרי אחד עשר הן, ולא עשר. אמנם, בספר דברי שאול (תנינא פרשת במדבר) כתב, שבמרה נצטוו רק על כיבוד אם, ולא על כיבוד אב. שהרי דין כיבוד אב מתבסס על כך ש"רוב בעילות אחר הבעל", וקודם מתן תורה לא הלכו אחר הרוב. ולפי זה, לא קשיא מה שהקשה המהר"צ חיות על הרמב"ן.

71. רש"י התקשה, שמא "כאשר צוך" מוסב על מתן תורה, שהרי כאן מדובר ב"משנה תורה", שאמר להם משה ערב כניסתם לארץ?

ומפרש, שמשו רבינו כשחזר בערבות מואב על מה ששמע בהר סיני, לא הוסיף שום מילה משלו. וגם המלים "כאשר צוך", נאמרו בסיני. ואם כן, על כרחך ש"כאשר צוך" מוסב על מה שצוה במרה, קודם מעמד הר סיני.

ופלך ובכל עיר ועיר (74)?

אלא אמר רבא: האי תנא, תנא דבי מנשה הוא, דמפיק ד"ך (75) ועייל ס"ך. כלומר, לא מנה בין שבע מצות בני נח את מצות דינים, וברכת ה', ובמקומם מנה איסור פירוס, וכלאים.

דתנא דבי מנשה, שבע מצות נצטוו בני נח. עבודה זרה, וגילוי עריות, ושפיכות דמים, גזל, ואבר מן החי, פירוס, וכלאים.

רבי יהודה אומר: אדם הראשון לא נצטווה אלא על עבודה זרה בלבד (76).

שנאמר "ויצו ה' אלהים על האדם". כלומר,

רואה את כולך:

עיר שאין בה מאה ועשרים מעמידין בה שלשה דיינים שאין בית דין פחות משלשה כדי שיהא בהן רוב ומיעוט אם היתה ביניהן מחלוקת

בדין מן הדיינים:

כל עיר שאין בה שני חכמים גדולים אחד ראוי ללמד ולהורות בכל התורה כולה ואחד יודע לשמוע ויודע לשאול ולהשיב אין מושיבין בה סנהדרין אע"פ שיש בה אלפים מישראל". עד כאן לשון הרמב"ם:

נמצא, שבעיר שאין בה מאה ועשרים איש, אין מושיבים בית דין. ברם, יש שכתבו, שאף על פי כן, אם יש באותו פלך ארץ כמה ערים כאלו, מצרפים את כולן, ומושיבים שם בית דין. ולכן נאמר "בכל פלך ופלך, ובכל עיר ועיר". (לחם יהודה, ריש הלכות סנהדרין).

74. הרמב"ם (הלכות מלכים, פרק ט' הלכה יד'), בדיני בן נח, לא גרס "ובכל עיר ועיר", אלא רק "בכל פלך ופלך". ועיין שם בכסף משנה.

75. יש שגרסו "דמפיק ד"ב", דהיינו דינים וברכת ה'. ועיין יד רמה.

76. כונתו לומר, שלא נאסר לו לדורות אלא עבודה זרה. אך הוא עצמו הרי נצטווה שלא לאכול מעץ הדעת, ולא לאכול בשר.

וכן מודה רבי יהודה שבני נח נצטווו אחר המבול בשאר המצות, ולא בא לומר אלא שאדם

[במאמר המוסגר, עיין כסף משנה, ולדעתו אף בחו"ל צריך להעמיד דיינים בכל פלך ופלך, רק שאין צריך להעמיד בכל עיר ועיר. ועיין עינים למשפט].

כמה בתי דינים קבועין יהיו בישראל וכמה יהיה מניינן? קובעין בתחלה בית דין הגדול במקדש, והוא הנקרא סנהדרין גדולה. ומניינם שבעים ואחד. שנאמר "אספה לי שבעים איש מזקני ישראל", ומשה על גביהן, שנאמר "והתיצבו שם עמך", הרי שבעים ואחד. הגדול בחכמה שבכולן, מושיבין אותו ראש עליהן, והוא ראש הישיבה. והוא שקורין אותו החכמים "נשיא" בכל מקום, והוא העומד תחת משה רבינו. ומושיבין הגדול שבשבעים משנה לראש ויושב מימינו, והוא הנקרא אב בית דין. ושאר השבעים יושבין לפניו, כפי שניהם וכפי מעלתם. כל הגדול מחבירו בחכמה יהיה קרוב לנשיא משמאלו יותר מחבירו. והם יושבין בכמו חצי גורן בעיגול, כדי שיהיה הנשיא עם אב בית דין רואין כולן.

ועוד מעמידין שני בתי דינים של עשרים ושלשה עשרים ושלשה, אחד על פתח העזרה, ואחד על פתח הר הבית.

ומעמידין בכל עיר ועיר מישראל שיש בה מאה ועשרים או יותר, סנהדרין קטנה ויושבת בשער העיר. שנאמר "והציגו בשער משפט". וכמה יהיה מניינם, עשרים ושלשה דיינים. והגדול בחכמה שבכולן ראש עליהן, והשאר יושבין בעיגול כמו חצי גורן כדי שיהא הראש

את אלהותו צויה על האדם.

רבי יהודה בן בתירה אומר: אף על ברכת השם. כלומר, מ"אלהים" דרשינן גם איסור ברכת ה', כדכתיב [שמות כב' כז'] "אלהים לא תקלל".

ויש אומרים, מ"אלהים" למדנו שנצטווה אף על הדינים. שיהיה אלהותי עליך, להיות מוראי עליך, ולהיות מוראי בלבך, ולא מורא בשר ודם להטות משפט, כי המשפט לאלהים הוא.

כמאן אזלא הא דאמר רב יהודה אמר רב, "אלהים אני לא תקללני, אלהים אני לא תמירני, אלהים אני יהא מוראי עליכם"? כלומר, מיהו הדורש מהמלה "אלהים" איסור ברכת ה', ועבודה זרה, וחייב דינים? כמאן, ביש אומרים. כדעת "יש אומרים" הנ"ל, שדרשו מ"אלהים" את שלשת הדינים הללו.

שואלת הגמרא: לדעת תנא דבי מנשה, שלא מנה מצות דינים, וברכת ה', בין שבע מצות בני נח, אי דריש מ"ויצו", כדלעיל, אפילו הנך נמי, כלומר, מדוע לא מנה גם מצות אלו, שנדרשו מ"ויצו" לעיל?

ואי לא דריש "ויצו", הני, שבע מצות שמנה לפי שיטתו, מנא ליה?

מבאר הגמרא: לעולם לא דריש "ויצו",

והני שבע מצות, כל חדא וחדא באפי נפשיה כתיבא. כדלהלן:

א. עבודה זרה וגילוי עריות, דכתיב א-11 [בראשית ו' יא']: "ותשחת הארץ לפני האלהים", ותנא דבי רבי ישמעאל בכל מקום שנאמר לשון "השחתה", אינו אלא דבר ערוה, ועבודת כוכבים⁽⁷⁷⁾.

דבר ערוה, שנאמר [שם יב'] "כי השחית כל בשר את דרכו".

עבודת כוכבים, דכתיב [דברים ד' טז']: "פן תשחיתון ועשיתם לכם פסל... וגו'".

והרי נענשו בני דור המבול על עבירות אלו, ומוכח שהוזהרו עליהן, שאם לא כן לא היו נענשים, ד"לא ענש הכתוב אלא אם כן הזהיר".

ואידך, כלומר, מאן דדריש מ"ויצו", מדוע לא דרש מפסוק זה?

סבר, שעיקר האזהרה נאמר ב"ויצו", ובדור המבול אורחיהו דקא מגלי. כלומר, גילה הכתוב עבור מה נענשו.

ב. שפיכות דמים, דכתיב [בראשית ט' ו']: "שוּפֹך דַם הָאָדָם בָּאָדָם דְּמוּ יִשְׁפֹךְ וְגו'".

ואידך, כלומר, מאן דדריש מ"ויצו", מדוע לא דרש מפסוק זה?

שנצטווה אדם ואשתו. ובפריה ורביה לא נצטווה אלא אדם לבדו, ולא אשתו. (עיי' תוספות קידושין לה' א').

77. בספר מים אדירים, להגאון ר' מנחם מנדל

הראשון לא הצטוו בהם עד המבול. תוספות. ובמשנה למלך (הלכות מלכים) הקשה, מדוע לא החשיב גם מצות פריה ורביה שנצטווה בה אדם הראשון?

ובמצפה איתן תרץ, שכאן לא החשיב רק מה